

UPRAVA I UREDNIŠTVO: ZAGREB, PETRINJSKA ULICA BR. 22
 PRIZEMNO. RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

PRETPLATA: GODIŠNJE K 32.—, POLUGOD. K 16.—, ČETVRTGOD
 K 8.— POJEDINI BR. 1 K. IZLAZI TRI PUT MJESEČNO.

K položaju.

Tko prati razvoj prilika u našim zemljama, morao je opaziti, da se odnošaj velike nežidovske javnosti prema Židovima pogoršava svakim danom. Još su nam u svježoj uspomeni događaji iza preokreta, kad je sva javnost bila protiv Židova, a novinstvo huškalo narod, raspirivalo strasti i otvoreno ili prikriveno nam se prijetilo pogromom. Mi smo prešli preko toga u uvjerenju, da će novi slobodni duh, zavladati javnim životom, a prilike se s temelja promijeniti. Držali smo, da će vlasti, pravci naroda i novinstvo nastojati, da učvrstivši tekovine preokreta, porade oko izgradnje države, te da će moći svaki individuum da se slobodno razvije. Svaki će najbolje sile svoje da stavi u službu države, a plemenitom će utakmicom nastojati, da vida rane, što ih je svjetski rat zadao zemlji i narodu.

No događaji razviše se u drugom smjeru. U našoj se javnosti sistematski radi na tome, da se truju odnosi između građana i klasa. Umjesto složnog zajedničkog rada oko izgradnje nove države, oko konsolidiranja prilika, sije se mržnja, raspiruju se strasti, apelira se na najniže instinkte. Stranke, koje se među sobom bore, koje ravnjavaju načelne opreke, nalaze se s mjestima i složne su u zajedničkoj navalbi na židovstvo. Njijedno im sredstvo nije dosta loše, ni od čega ne prezaju, ako se radi o napadaju na Židove. Karakteristična za tu pojavu je činjenica, da ovi napadaji ne usljeđuju samo u onim krajevima, gdje živi više Židova, već se javljaju i u onim krajevima, gdje Židove gotovo nema ili ih ima vrlo malo. Učestanje tih napadaja čini dojam kao da svi ti nosioci javnog mišljenja erpu svoju mržnju iz jednoga vreća, koje je nepresahnjivo.

Mi se dosad nijesmo puno osvrtnali na ove pojave, jer kad bismo ih išli nízati, nikad im ne bi našli kraja. Prevršile su svaku mjeru. Hora je, da izademo iz svoje rezerve, kolikogod nas od toga odvraća osjećaj čistoće. Ne želimo udarati u jadikovke, već hoćemo mirno i stvarno da iznesemo činjenice. Naše novinstvo vodi sustavnu hajku na Židove. Nema dana, te ne čitamo u ovim ili onim novinama kakav napadaj na židovstvo. Svaki nas smatra bespravnim subjektima, na koje može nasrtati. Ta nije opasno lupati po neznačajnoj nezaštićenoj manjini! Mi smo oni, koji se obogaćujemo izrabljujući narod, nenarodni

elementi, koji samo za svoje interese rade, tuđinske sluge, koje uvijek simpatiziraju s neprijateljima države, koji se rugaju svetinjama naroda, a koje će stići narodni gnjev. Za jedne smo kapitaliste, za druge boljševici; jednima je naš grijeh, da smo centraliste, za druge da smo republikanci i separatisti, treći nam spočitavaju, da stojimo postrance, da nemamo smisla ni čuvstva za interes naroda. Jednima smo širitelji germanizma, propagatori destruktivnih težnja, po drugima nastojimo da se usuljamo u narodne redove. Tako bismo mogli nízati citate iz dnevnih novina, a ovo su od svih najblaži, koji nemaju druge svrhe, već da razdražuju protiv Židova. I sve se to počesto zaodjeva u mantiju objektivnosti, a digosmo li kad svoj glas, spočitnulo nam se, da smo presjetljivi. Mi, a držimo ni itko drugi, ne može u tome vidjeti objektivnog izvješćivanja, kritičkog prikaza činjenica. Svaki mora spoznati, da novinstvu nije do onoga, što bi morala biti prva i glavna zadaća: istinsko, objektivno i stvarno obavješćavanje.

Antisemitizam se uvriježio u društvo kao jedna opća bolest. Pokadšto izbija i u socijalističkome novinstvu, u protimbi s njegovim načelima. Uopće se rado napuštaju sva načela, a zatumljuje ih regbi instinktivno osjećaj mržnje, koja izbija prapragom barbarstva, koje je posljedak rata i koje je kanda cijelo čovječanstvo bacilo za tisućljeća natrag u kulturi srea i duše. A kultura uma, kao da služi jedino tome, da jednako kako se za vrijeme rata natjecala u službi najmračnijega barbarstva u iznalaženju što ubojitijih sredstava razaranja ljudskih života i dobara i dalje bez zastoja razara etičko kulturne vrednote čovječanstva. Ovo nije svijet sljedbenika velikih etičkih reformatora. Kultura regbi da je samo za to tu, da uništava sadističkim užitkom samu sebe.

Više od ekonomskih i fizičkih bolova, od kojih patimo kao ljudi i kao Židovi, nosimo gorku patnju duše, koja je od vajakada čeznula za čovječanskim bratimljenjem, satirana ali ne satrta od svih groznih udaraca sile i još većma od zlobe, kleveta i kriještanja slijepa mržnje.

Mišljajmo: stišat će se to. Probudit će se čovjek. Pored svega, što je vječni Žid prepatio, u njemu živi za čudo još optimizam. I što dalje, to se većma razočaravamo. Na novinske napadaje i uporedo s njima dolaze i čini. Dolaze odande, odatle

je svaki građanin vičan da očekuje zaštitu, koja proizlazi iz punog priznanja građanske jednakopravnosti, a ide svakoga čovjeka podjednako bez razlike narodnosti, vjere i socijalnog grupiranja. Radaju se pojave, da se građaninu države sprečava sloboda kretanja i sloboda ekonomskoga života tek za to, što je Židov i da se kod izdavanja raznih dozvola, koje su za to potrebne, ne ispituje u prvome redu potreba, već nacionalitet molitelja. Svuda zapreke, svuda otpornost. Može li iko objektivno osporavati, da Židovi rado prinašaju svoje sposobnosti, koje imaju, za korist cjeline, u kojoj žive? A može li se ne vidjeti činjenica, da postoji nastojanje na svim linijama javnog, društvenog života, da sve te sposobnosti ostanu jalove za opće dobro, a sve to, jer prestaje svaka objektivnost, kad se radi o Židovima. Nijesmo vični na sentimentalitet prema nama, ali s bolnom ironijom odvrćemo se od platoničkih časovitih izjava simpatija, kad vidimo da se tu i tamo izuštenu prijazna koja riječ malne nikad ne saglašava s činima onih, u čije je ime izrečena.

Došao je čas, gdje su sinovi našega luttalačkoga naroda i u kraljevstvu jednoga u masi svojoj demokratskoga naroda, nenatrunjenog krutom preuzetnom civilizacijom centralne Evrope, trebali da iskuse, što znači ostaviti kuću i kućište i uzeti Ahašverov štap u ruke. Do tog srećom nije došlo. Ali kome od nas ne će od tog pokušaja ostati bolni žalac u dubini srea? Desili su se slučajevi, gdje j muž trebao da ostavi ženu, koja je radala, gdje je čovjek pred samrti dobio ukaz da seli, a malo čas on se preselio u vječnost. Po gdje-kojoj krutosti čovjek može da prizna opravdanje. Ali gdje li je bio viši ili bar korisni cilj ovakovih odredaba?

I to je minulo. U nama pako ni najkrvavija progonstva, od kojih umiraše u jedan dan više Židova no što je ikad u ratu na tako uzanom prostoru poginulo vojnika, ne mogoše a i ne će zatrti vjeru. Nas i mržnja sili, da očima svojih nada gledamo u budućnost. I došlo što mu drago, mi vjerujemo u dan, kadno će se staložiti sva ta kratkovidna, gorka i nečista mržnja, mržnja preuzetnosti i mržnja ne-navisti, bezidejna i besmislena i kadno ćemo dočekati pruženu ruku prosvjećena etškoga čovjeka. Dotle nam ne preostaje drugo, već da čuvajući svoj ponos ostanemo narodom, koji čeka: čeka mesijansko doba čovječanstva.

Primanje predstavnika cionističke organizacije po državnoj vladi u Beogradu i zemaljskoj vladi u Zagrebu.

U povodu naredenih izгона stranaca iz kraljevstva SHS, najpače iz Bosne i Hercegovine, koje se naredenje naročito na Židovima izvršavalo, zaputilo se odaslanstvo obiju jevrejskih općina beogradskih g. ministru predsjedniku Stojanu Protiću i gosp. ministru unutarnjih djela Svet. Pribičeviću. U ime odaslanstva govorio je nadrabin Srbije gosp. dr. Izak Alkalay. Ovo je odaslanstvo primilo uvjerenje, da kr. vlada nema na umu, da izagna sve strance, već da kani svaki slučaj posebice ispitati. Odaslanstvu priključio se g. Vita Kajan iz Sarajeva.

Ime Saveza cionista Jugoslavije zaputili su se u toj stvari u Beograd predsjednik dr. Hugo Spitzer i dr. Aleksandar Licht, kojima se pridružio u Beogradu predsjednik beogradskog cionističkog društva Cijona, advokat dr. David Alkalay, pa je to odaslanstvo bilo primljeno po g. ministru unutarnjih djela Svetozaru Pribičeviću. Gosp. ministar dočekao je vrlo prijazno odaslanstvo, te je u malne polsatnom razgovoru saglasno izjavi danoj odaslanstvu općina naglasio, da se naredenje o izgonu odnosi samo na strance bez zanimanja ili takove, koji su opasni po državni poredak, a nikako na ljude, koji su svojom egzistencijom ili društvenim vezama vezani o svoja obitavališta, pa da je njegovo nastojanje, da se pravedno vlada. U tom pravcu da se izdaje ponovno naredenje ministarstva.

Isto je odaslanstvo vrlo predusretljivo primio načelnik ministra, predsjednika g. Boža Blagojević.

Dne 17. o. mj. primio je podban g. dr. Tomljenović cionističke odaslanike gg. dra. Hugona Kona i dra. Aleksandra Lichta, pa je i tom prilikom nakon odužega razgovora odaslanstvo primilo uvjerenje o pravednim intencijama hrvatske vlade u pitanju izгона stranaca.

Fond za izgradnju Palestine.

Kopenhagenski dopisni ured javlja: U času kad je cionistička komisija pred mirovnim zborom postavila zahtjeve židovskoga naroda za narodnu domaju u Palestini cionistička je organizacija stupila u novi stadij djelovanja. Odsle se radi na tome, da se sakupe sve sile za ostvarenje temelja praktičnoga rada, koje daleko nadilaze granice dosadašnjih nastojanja.

Londonska je cionistička konferencija spoznala potrebu, da cioniste sviju zemalja bezodvlačno pristupe radu, da svim ovim dalekosežnim osnovama pribavi nužnu financijsku osnovu. Zaključeno je, da se uz pripomoć Židova sviju zemalja osnuje fond u ukupnom iznosu od 400.000 funti šterlinga. Taj će fond služiti sličnim svrhama:

1. Treba da cionističkoj palestinskoj komisiji dade sredstva za izvršenje danas u Palestini potrebnih socijalnih, pedagoških i kolonizatornih zadaća, nadalje treba da toj komisiji dade mogućnost, da učini sve pripreme za primitak očekivanog velikog useljavanja.

dotle, dok se u tu svrhu ne ustanovi veće i sa opsežnijim pravima provideno tijelo.

2. Fond treba da dade cionističkoj organizaciji sredstva za izvršenje njegovih političkih i organizatornih zadaća. Jedna je od najprešnijih zadaća otvorenje emigracionih i obavjestnih ureda u velikim židovskim centrima istočne Evrope, nadalje uređenje palestinskih odsjeka organizacije u Londonu i Kopenhagenu.

Sve ove zadaće iziskuju ogromna sredstva. Engleski su Židovi s toga neposredno iza londonske konferencije nastojali sabrati svoj doprinos za ovaj fond. Sve cionističke organizacije udružile su se, da u godini 1919. zajednički sabere 100.000 funti šterlinga. Za uspjeh njihova nastojanja jamči veliki popularitet, što ga cionistički pokret uživa u Engleskoj. Peticiju engleskih Židova u korist židovske Palestine upravljenu na mirovni zbor, potpisalo je 270 društava, a osim toga 78.000 Židova, što je vrlo mnogo kraj sveukupnog broja od 300.000 Židova.

I u Americi pokazat će se veliki popularitet cionizma prigodom sabiranja za ovaj fond, jer Amerika treba za taj fond doprinosi u ovoj god. 3 mil. dolara. Premda u ovome času registriranje cionista nije još dovršeno potpisala je dosele preko 750.000 Židova cionističke zahtjeva.

I u svim drugim zemljama opaža se koliki porast cionističke svijesti. Zato je potrebno i moguće organizirati sve sile, koje su sada voljne unaprediti pokret i treba u svim zemljama provesti sabiranje fonda za izgradnju Palestine.

Na sve cionističke saveze ide poziv, da slijede primjer engleskih i američkih cionista i da s mjesta pristupe opsežnom sabirnom radu u korist fonda za izgradnju Palestine.

Iz židovskoga svijeta.

Krvavi pogromi u Ukrajini. Pogromi protiv Židova u Ukrajini i u onim krajevima istočne Galicije, koje su Ukrajinci okupirali sigurno su najkrvaviji u povijesti židovstva u zadnjim decenijama. Ukrajina odsječena je od svijeta. Od vremena do vremena prodire po koja vijest preko istočne Galicije k nama. A svaka ta vijest donosi nam tužni glas, jedan crniji od drugog. Stotine je Židova — po ovim izvjestima — na najgrozniji način ubijeno i zlostavljeno, hiljade i hiljade orobljeni su i potpuno uništeni. Hajdamači Pethjura i čete Mahnova prolaze zemljom, većinom krajevima, u kojima živi velika masa židovskoga naroda, ubijaju, haraju i pljeneci. Jedna ili stranka ubija, orobljuje i zlostavlja pod izlikom, da su boljševici, druga s motivacijom, da podupiru protivnike boljševizma. I tako izvršuju se grozna ubijstva, kojima kraja ne vidimo, a da o tome evropska javnost ništa ne zna.

Izgleda po svemu, da se ne može okriviti vlada ukrajinske pučke republike radi ovih krvavih pogroma. Sve su židovske stranke složne u tome, da vlada ima najbolje intencije prema Židovima, i da zaštićuje židovsko pučanstvo u koliko je to u njezinoj moći. Drugo je pitanje, da li centralna vlada u Kijevu ima prema provincijalnim oblastima razni autoritet i moć, da se provodaju naredbe vlade. Izgle-

da da centralna vlast nema dovoljnog autoriteta. Židovski narod i sav civilizovani svijet očekuje s toga, da će ukrajinska vlada naći sredstva i načina, da učini kraj tom nesnosnom stanju. Ne uspije li ukrajinskoj vladi da svlada ove poteškoće, tad je i ukrajinska država propala. Strašni pogromi, koji su u cijelom civilizovanom svijetu izazvali ogorčenje, mogu da ukrajinskom narodu donese samo nesreću. Svijet ne će trpjeti, da se kod novog uređenja svijeta u novim državama uništavaju na najbarbarski način cijele židovske općine.

Krvavi masakri odigrali su se u dva predjela: u istočnoj Galiciji (Tarnopol, Strij), gdje je došlo do manjih izgreda, i ako je i tamo došlo do izgreda ukrajinske soldateske. U Tarnopolu i u Striji mnogi su Židovi zlostavljani i orobljeni. Ukrajinskim je oblastima pošlo za rukom da nemire s mjesta uguše. Ukrajinski dopisni ured izjavio je u pismu upravljenom na židovsko narodno vijeće za istočnu Galiciju, da se događaji u Tarnopolu imaju da protumače time, da su poljski agitatori podmitili razne podčasnike, a ovi zaveli momčad u tu svrhu, da bi engleske i francuske komisije, koje su boravile u Tarnopolu dobile dojam da u krajevima, koje su Ukrajinci zaposjeli vlada potpuna anarhija da tim kompromituju ukrajinske oblasti pred stranim svijetom. Ne ćemo ovdje da poblize istražujemo, je li se događaji u Tarnopolu zaista imaju pripisati samo agitaciji poljskih agitatora. Napunja nas zadovoljstvom, da ukrajinske oblasti nastoje da poprave štetu. Državni tajnik za unutarnje poslove, dr. Mackuk obećao je, da će se svaki pokušaj pogroma najstrože kazniti i sva šteta nadoknaditi.

Mnogo zalosniji bili su događaji u samoj Ukrajini. Pogroma bilo je u Berdichevu, Šitomiru i u mnogim drugim mjestima. Sad nam dolaze nove tužne vijesti. U Proskurovu i Falstinu (podolski gouver.) izvršen je strašan pokolj među Židovima. Ovi pogromi najstrašniji su, jer svojom okrutnošću i velikim brojem žrtava nadilaze sve dosadašnje pogrome. Židovske novine nijesu htjele da primaju izvješća, jer su sumnjali u ispravnost ovih izvještaja. Pokazalo se, da je i najcrnija vijest bila istinita. Dobili smo poziv židovskog narodnog vijeća, koji nam javlja:

»Veći je dio židovskog pučanstva u gradovima Proskurov i Felstin ubijen i orobljen. Svi pogromi zadnjih godina izbljedge pred ovim pokoljima. Ubijeno i ranjeno više od 5000 ljudi. U Felstinu bilo je 500 mrtvih i 400 ranjenih. Oni, koji su ostali na životu postadoše prosjaci Grozote počinjene na židovskom pučanstvu ne daju se opisati.

Izgredi protiv Židova u Krakovu. Velika pljačkanja. Krakov, 12. svibnja (Brz. W. M.) »Novy Dziennik« javlja: 1. svibnja došlo je ovdje do izgreda protiv Židova. Seljaci iz okolnih sela, koji su se bili sakupili na godišnjem sjajnu, opljačkali židovske dućane i stanove. Mnogo je Židova bilo i zlostavljeno. Materijalna je šteta veoma velika.

Poljski legionari začetnici pogroma u Bjeloj Rusiji i Litavskoj. Kovno, 12. svibnja (K. B.) Sovjetske vlade u Bjeloj Rusiji i Litavskoj javljaju, da su izričito poljski legionari bili začetnicima u zadnje vrijeme nastalih pogroma i pljačkanja u Bjeloj Rusiji i Litavskoj.

na, koji je taj izvanredni projekat na korist sljedbenika triju vjera zasnovao i izveo. Budući da je vojska ispila svu zdravu vodu i pače već pila lošu vodu, te je postojala opasnost, da će u ljetu nastati potpuna nestašica vode, pokazala se je potreba, da se sagradi novi vodovod. Stara opskrba vodom iz cisterna mogla je obuhvatiti 360 milijuna galona, a osim toga je dotjecalo 40.000 galona dnevno iz salamunskih jezera. Mnoge su cisterne bile doista prazne i nečiste. S praktičnih razloga mogao se samo južno od Jerusolima tražiti novi izvor. I našlo se u Va di Arrutu, 22 kilometra udaljeno od Jerusolima, na cesti u Hebron nekoliko izvora. Istraživanjem se našlo, da su dobivali vodu iz starih podzemnih vodovoda, koje je valjda sagradio Herod. Ovi izvori davali su 14.000 galona vode na sat. Sagradila se je postaja za sisanje, na cesti u Hebron, 19 km. udaljeno od Jerusolima podigao se rezervoar za 300.000 galona, dovele se cijevi u grad i tu se podigao rezervoar za 200.000 galona. Za vrijeme od dva mjeseca teklo je 250.000 galona vode dnevno u Jerusolim. Drži se, da su ta vrela davala nekad 1.000.000 galona dnevno i da će i sada moći toliko davati. Milijun galona dnevno! Ovaj broj dokazuje, koliko se nekad postiglo u Palestini i kako su se izrabljivale sve mogućnosti. Jerusolim ima sada redovitu opskrbu vodom, a to je velika blagodan za siromašniji puk, pak će zacijelo pridonijeti, da malarije iščezne potpuno.

Prve naranče iz Jafe u Engleskoj »Kopenhagenski cionistički ured« javlja: da je od početka rata, sada tek prispio prvi brod s narančama iz Jafe u Liverpool i London.

NA ZNANJE! Prostorije »Saveza cionista Jugoslavije«, uredništva i uprave »Židova« te uprave židovskog narodnog fonda nalaze se počam od 1. lipnja o. g. u Illici kbr. 31., III. kat. Umoljavamo sve sumišljenike, da u buduće upravljaju sve dopise i pošiljke na prije označenu adresu.

Savez cionista Jugoslavije.

Našim pretplatnicima!

Prvoga maja povisila nam je tiskara cijenu za štampanje lista gotovo za sto po sto, pak smo s toga razoga primorani povisiti danom 1. maja o. g. pretplatu na K 32.— godišnje. Uvjereni, da će naši poštovani pretplatnici uvidjeti opravdanost ove naše povišice, tim više što su to ostali listovi već učinili; molimo sve one, koji su pretplatu već poslali, da nam — nvaživši povišicu od 1. maja, pošalju razliku.

Istom prilikom slobodni smo objedlaniti naš novi cijenik oglasa, koji smo iz istih razloga također morali povisiti:

12 uvrštenja na $\frac{1}{2}$ stranice K 4320.—
12 uvrštenja na $\frac{1}{4}$ stranice K 2160.—
12 uvrštenja na $\frac{1}{8}$ stranice K 1200.—
12 uvrštenja na $\frac{1}{16}$ stranice K 600.—
12 uvrštenja na $\frac{1}{32}$ stranice K 360.—

Uprava „Židova“.

Iz Jugoslavije.

Beogradske javrejske općine zagrebačkoj općini. Obe beogradske jevrejske općine upravile su zagrebačkoj izraelskoj bogoštovnoj općini slijedeći dopis: Predsjedništvu izraelske bogoštovne općine

Zagreb.

Potvrđujući depešu te bogoštovne općine od 4. pr. mes., beogradske jevrejske općine čekale su uzaludno do danas na avizirano pismo. Izostankom ovog pisma i objavom odluke te općine od 3. aprila ove godine u svima zagrebačkim političkim listovima, beogradske jevrejske općine postavljene su u položaj, da iz ovih nedemantovanih odluka izvode zaključak o tome, kako je ta bogoštovna općina shvatila poziv beogradskih jevrejskih općina. S toga su beogradske jevrejske općine u današnjoj zajedničkoj sednici rešile, da toj bogoštovnoj općini upute ovaj odgovor na odluku obznanjenu u zagrebačkim listovima:

Beogradske jevrejske općine sa žaljenjem su konstatovale odsustvo te bogoštovne općine sa skupa od 6. aprila ove godine, na kojem se rešavala pitanja od opšteg značaja po jevrejstvo kraljevstva SHS.

Beogradske jevrejske općine polagale su naročiti značaj, da tome skupu prisustvuju i predstavnici te bogoštovne općine.

Iz priložene odluke* donete na konferenciji, održavanoj na dan 6. i 7. aprila o. g. uverice se predsedništvo te bogoštovne općine, da su rešena pitanja samo od opšteg značaja po jevrejstvo, kome je radu svakako mogla prisustvovati i ta općina.

Medjutim sadržina akta Uprave te bogoštovne općine, erpena iz ideja, koje nemaju podloge u pozivu potpisanih općina, dovodi do uverenja, da predsedništvu te općine nije poznat sklop potpisanih općina, ni njihov rad, a najmanje ideje, koje ih u radu za jevrejstvo rukovode. Razlozi navedeni u aktu toga Predsedništva, ne mogu apsolutno izdržati kritiku, ako se ova vrši sa gledišta bratske zajednice jevrejskih općina. Beogradske jevrejske općine kao takve, a ne kao eksponenti cionizma, pozvale su predsedništvo te općine na konferenciju u nameri, da izmene misli sa učesnicima na konferenciji i dodju do zaključaka, koji će biti od koristi celom jevrejstvu, ali svakako ne u nameri, da saziva skup narodnosti kraljevstva SHS, najmanje pak da čuje patriotske trenodije prema narodu, prema kome to predsedništvo može i treba da je posve lojalno. Još manje je potpisanim općinama na um padalo, da svoj rad za dobro jevrejstva iznosi na veliko zvono i razglašava preko javnih glasila. Beogradsko Jevrejstvo svakako nije manje lojalno no zagrebačko, ali mu nije ni izdaleka padalo na um, da ovu lojalnost iznosi preko novina na javnost. Naprotiv, ono je dobijalo priznanja lojalnosti od strane merodavnih faktora, ne iznudjavajući ove izjave nasilnim reklamama.

Ako je cilj izjave bio, da beogradske jevrejske općine proglašaju nelojalnim i leglom cionizma, onda je upućena na pogrešnu adresu. Beogradski Jevreji znadu i

bez opomene svoje dužnosti i baš zato, što ih pravilno shvataju, zato su se i pridružile pokretu za udruženje sviju jevrejskih bogoštovnih općina i organizacije istih.

Zaleći, što je poziv ovih općina od strane Predsedništva te općine pogrešno shvaćen i još gore komentarisano, najzad što se je Predsedništvo objavama u novinama ogrešilo o celo jevrejstvo kraljevstva SHS, beogradske jevrejske općine žele, da ova greška bude zagladjena i nadaju se, da će se sa bratskom jevrejskom općinom u Zagrebu sastati radi zajedničkog rada u najbližoj budućnosti.

U to ime beogradske jevrejske općine šilju zagrebačkoj bogoštovnoj jevrejskoj općini svoje bratsko jevrejsko pozdravlje.

Beograd, 4. maja 1919.

Srpsko-jevrejska crkvena općina
eškenaskog obreda:

Član uprave: Predsednik:
David Hoehner Dr. Fridrich Pops

Crkveno-školska jevrejska općina:

Član uprave: Predsednik:
Semajo de Majo Salomon Azriel

Mitrovica. Primili smo od mjesne organizacije slijedeću

Rezoluciju:

Mitrovački Židovi, na sastanku dne 12. maja 1919., saslušav izvještaj o općem položaju židovstva, a u državi SHS napose, te o potrebi i svrhama narodne židov. organizacije, izjavljuju jednodušno:

I. Odlučno osuđujemo nebratski istup predstojništva zagrebačke bogoštovne općine, kojemu poričemo poziv i ovlaštenje da govori u ime židovstva, kad njegov rad znači nevjeru prema židovstvu, njegovom životu i idealima. — Smatramo reformu i savez židovskih bogoštovnih općina te narodnu organizaciju svega židovstva u državi SHS najprećom, gorućom potrebom za obranu prava i časti Židova, kojoj je već trebalo udovoljiti, pa s toga pozivamo Radni odbor S. C. J., da bezodvlačno tu orgnizaciju provede i što prije sazove kongres Židova u državi SHS; u očigled pako neprestanog razdraživanja i raspirivanja šovinističkog, intolerantnog nacionalizma od strane stanovitih elemenata uz šutnju i patronancu vlasti te nepravednih, nekulturnih i nedemokratskih postupaka i mjera protiv naše braće Židova umoljavamo vodstvo, da već sada svojim snagom ustane protiv te harange i da najvećim poštješenjem u tu svrhu poduzme shodne korake kod mjerodavnih odnosno odlučnih faktora u Beogradu odnosno putem stalne delegacije Židovskih narodnih vijeća, u uvjerenju, da je uz nas sav židovski narod od 14 milij. duša; konačno u svijesti jedinstva cijelog židovskog naroda smatrajući stvar svoje nepravedno progone braće u Bosni svojom vlastitom, izrazujemo im svu svoju simpatiju i obećajemo im svaku pomoć u zajedničkoj borbi za gradjanska i nacionalna naša prava.

II. U svrhu lokalnog provedenja i saradnja kod tog velikog narodnog zadatka zaključuje se osnivanje mjesne cionističke organizacije te se izabire privremeni odbor, kojemu se podjedno nalaze, da obavlja i posao oko narodne Žid. organizacije.

Dr. Žiga Baum. Adolf Sommer.

* Vidi »Židov« br. 12—13.

Privremeni odbor mjesne organizacije u Mitrovici. Na sastanku ovdašnjih cionista, koji je održan 12. maja o. g. izabran je slijedeći privremeni odbor mjesne cionističke organizacije: predsjednik dr. Žiga Baum, podpredsjednici Adolf Sommerigda, Fröhlich, odbornici Julijo Fuchs, Julijo Schrenger, Izidor Weiss, Paula Deutsch, Josefina Löwy, tajnik Benko Fleischmann, blagajnik Vilko Weiss.

Na 4% državne bonove potpisao je Savez cionista Jugoslavije dne 10. o. mj. svotu od 20.000 kruna.

Dar tiskovnom fondu. Tiskovnom fondu darovao je g. Adolf Sommer, Mitrovica, K 14.

Derventa. »Židovsko nacionalno društvo, podružnica u Derventi«, priredilo je u subotu, dne 3. maja o. g., veliku dobrotvornu zabavu u prostorijama muške preparandije uz sudjelovanje čehoslovačke glazbe iz Sarajeva. Zabava, koja je priredena u dobrotvorne svrhe uspjela je potpuno u moralnom i materijalnom pogledu. Bogati program izveden je na zadovoljstvo svih prisutnih. Iza naše narodne himne, koju je odsvirala glazba, slijedio je govor g. Dr. Spieglera iz Broda n. S., koji je u svom govoru istakao važnost sadašnjeg vremena za židovstvo, upozorio prisutne na velike zadatke, koje nas čekaju za sada u Palestini. Nadalje je govornik spomenuo potrebu većeg kontakta sa nežidovskim svijetom, u želji da nas drugi razumiju, te da se jednom već raščiste gdje koja dvojbena pitanja o nama i našem pokretu. Moramo istaknuti, da su ove potonje misli učinile dubok dojam na nežidovske krugove, koji su na zabavi bili zastupani u velikom broju. Nakon ovog govora prikazao se »Jeftaj« historička drama u 4 čina od inspektora S.

Daena pokraćena, a prevedena sa španjolskoga po Svetozaru Gavriloviću iz Beograda. Diletanți su svoje uloge odigrali na sveopće zadovoljstvo. Nakon dugotrajnoga pljeska izazvan je na pozornicu autor kao i gđica Hami Gaon, te gđica Ljuba Pesach, kojima su sa strane odbora uručeno po kitice cvijeća. Iza programa slijedila je igranka, i ples do rane zore.

Vjenčanje. Naš sumišljnik gosp. Franjo Skalicki vjenčao se dne 1. aprila o. g. s gđicom Paulom Rothmüller u Mitrovici. Srdačno čestitamo!

Pasha u Beogradu. Prigodom praznika »Pesah« priredila su naša tri omladinska društva »Gideon«, »Atehija« i »Karmel« svečani sastanak sa predavanjima u sinagozi »Bet Jisrael« a na dan 20. aprila ove godine.

Sinagoga je bila dupkom puna i mladjeg i starijeg sveta oba spola, a prisustvovali su sastanku g. dr. Izak Alkalaj, rabin sefardske opštine, g. Ignjat Šlang, rabin aškenaske opštine, predstavnici naših obaju bogoštovnih opština.

Predavanja su držala: g. Rafajlo Rubenović, predsjednik »Gideona«, gđica Levajeva, članica »Karmel« i Avram M. Koën, potpredsjednik »Atehije«.

Ova predavanja imaju uvek agitacioni karakter za našu nacionalnu jevrejsku stvar i gradjanstvo pokazuje velikog interesovanja za rad omladine. Udružena omladina upravo utiče moralno na rad starijih, kod kojih se već pokazuju znaci potpunog nacionalizovanja, time što se

obe opštine zajednički zauzimaju za zaštitu naših jevrejskih gradjana. Možemo se radovati, što je put ka potpunom ujedinjenju naše sefardske i aškenadske opštine već unekoliko utvrđen i nadamo se, da će se ujedinjenje u skorom vremenu pod utjecajem mladnjih snaga i sprovesti.

M. K.

Omladinski pokret.*

Omladinski list. Radi nepredviđenih poteškoća ne će objavljeno »Omladinski list« izaći već 15. svibnja o. g., već smo prisiljeni da odgodimo izlazak lista za kasnije. Mjesto lista otvara se u »Židovu« stalna rubrika »Omladinski pokret« na što upozoravamo naročito omladinu. Osim toga izdaje Ž. A. N. D. »Judeja« brošuru o omladinskom pokretu, koja će svakom omogućiti da upozna taj pokret, koji danas obuhvata židovsku omladinu cijele Europe.

Uređivački odbor.

Pitanje zvanja i židov. omladina

Sve stoji danas u znaku preokreta. Židovskom narodu ukazuje se ljepša budućnost, koju će vlastiti sinovi svom snagom izgraditi, a mi, žid. omladina, imat ćemo u buduću da preuzmемо glavni dio te zadatke. Morat ćemo da, iskoristivši iskustvo naših preda, te sopstveno naše mlado životno iskustvo u budućoj životnoj borbi, obazreti se na pogreške učinjene s naše strane, da ih se u buduću klonimo. Naš život, kojega po nutarnjem nagonu svojemu želimo da sprovedemo u službi i na korist vlastitoga naroda, treba da uredimo onako, da svoje sposobnosti možemo na pravome mjestu nesmetano razviti. Potrebno je s toga, da sa samim sobom iskreno uredimo pitanje svoje budućnosti, t. j. da izaberemo zvanje, koje odgovara našim sposobnostima i životnim prilikama našega budućega millieua.

Naš je buduću životni millieu ili sadašnji galutski millieu, ili nova palestinska domaja. Onaj prvi, galutski, traži od nas, da pri izboru zvanja postupamo drugačije nego dosada. Jer što nas uči dosadašnje iskustvo Židova zapadne i srednje Evrope? Oslobođivši se pred mnogo godina geta, mi smo proširili svoju djelatnost i na nova, negetska zvanja, no ne u jednako mjeri na sva. U glavnom su nas priječila u slobodnom razvoju dva faktora: otpor okoline, države i društva kao prvi faktor, koji je Židovima ograničio slobodu izbora zvanja tek na nekoliko, danas poznata pod imenom »židovskih« zvanja, a omogućio nekolicini tek krsnim listovima u rukama, da dođu do državnih i sličnih »služba«. Ovaj je faktor veoma snažan još i danas, gdje je Židovima (na papiru) svagdje priznata ravnopravnost. U praksi smo još građani drugoga reda, pa to danomice i osjećamo.

Drugi faktor protiv slobodnog razvoja i biranja zvanja bio je socijološki zakon, po kome je svaki individuum u društvu od jučer, razdjeljenom u klase, nastojao, da se uspne na što višu stepenicu društvenoga položaja. Protivni smjer, t. j. silaženje bio je put propalica bilo moralnih, bilo materijalnih. Ne upuštam se u kritiku toga sistema, samo konstatujem, da su Židovi, baveći se u srednjoj Evropi go-

* Otvaramo stupce lista za omladince primjećujući, da članke ovog dijela uređuje omladinski odbor.

tovo isključivo duševnim zvanjima, koja su po općem shvatanju bila nad zvanjima fizičkoga stvaranja, bili tako prisiljeni spomenutim zakonom, da se po što po to održe i svoje duševne sposobnosti, koje su ih dizale nad prosjek drugih, okolnih naroda, upotrebiti za vlastiti uspon po sadašnjoj društvenoj ljestvici.

Kako će sadašnje novo vrijeme sa svojim idejama niveliranja i ukidanja klasnih razlika djelovati na položaj Židova u krugu susjednih naroda, ne može se danas predvidjeti. U prvo vrijeme, držim, ostati će u samom galutu i dalje Židovi u istom položaju u kom su i danas, pa će im i zvanja biti ista. Prije ili kasnije morat će ali nastupom slobodnijeg duha, da se Židovima otvori put i u ostala zvanja, kuda im je danas moguće dospjeti samo nakon što su se odrekli svog židovstva.

Omladina mora da odluči pri izboru zvanja: hoće li ili ne će poći u Palestinu. Ne će li poći, to nije potrebno davati joj ikakvih smjernica kod odabiranja zvanja. Tu će svaki prema svojim osobnim prilikama morati zaključiti o svojoj budućnosti.

Ona pako omladina, koja kani da se preseli u zemlju otaca, neka ima na umu, da je rad prvih generacija pionirski, priprava zemlje za naseobu, koji će trajati nekoliko generacija. Zdrava se zajednica ima da sagradi s temelja. Treba da se stvori zdrav seljački stalež, koji će biti voljan i sposoban, da prehranjuje čitavu velebnu zgradu, koja će se na njegovim ledima trudom njegovim i onim pridolazećih masa stvoriti. Ne mislim time reći, da će jedino seljački stalež biti produktivan, a drugi da će živjeti od njegova truda i muke. Ali bit će još mnogo godina, nakon što se počelo koloniziranjem na veliko, egzistencija, koje će raditi korisno, pa ipak ne imat odmah efektivnih, vidljivih rezultata, i tako biti upućeni na tuđu pomoć. Gospodarski život Palestine kao zajednice, koja će brzim tempom, kao nijedna ljudska naseobina do danas, niknuti na zapuštenom tlu, preživjeti će mnoge trzavice. Čim će zdraviji biti seljački stalež kao primarno-produktivan, tim će te trzavice brže proći, ne ostavljajući nikakvih posljedica. S toga mora da imamo u prvome redu na umu, da stvorimo jak agrarno izobražen doseljenički materijal, koji hoće moći odmah da se primi posla, da organizira nove kolonije i uzme pod obradbu nove, još neobrađene komplekse tla.

Indusrija moći će tek nakon nekog vremena da se stvori, dok će u samoj zemlji biti dovoljan broj konzumenata. Palestina kao stjecište življa, koji je u Evropi u trgovini, industriji i tehnici stajao na vodećem mjestu, biti će sigurno industrijsko središte Azije, t. j. onih djelova, koji graniče s Palestinom. Naša će omladina, izobrazivši se dakle u tehničkim i komercijalnim zvanjima, naći u Palestini široko polje rada, ali dakako, prvo će vrijeme biti vrijeme dizanja prvih temelja naše industrije, pa možda najteži zadatak čitave kolonizacije Palestine, jer će o industrijalizaciji ovisiti naša gospodarska snaga i mogućnost koloniziranja uvijek još pridolazećih elemenata.

Tek nakon svih predradnja na gospodarskom i industrijsko-tehničkom polju, t. j. nakon što smo osjgurili bazu solid-

noj i zdravoj materijalnoj kulturi, moći će da se preostatak sniicit narodnih energija koncentriše na kulturno-prosvjetnom i umjetničko-stvaralačkom polju. Dok steknemo izvjesnu novovjersku tradiciju i uhvatimo korjenje na blagoslovljenom palestinskom tlu, onda ćemo tek moći da stvorimo ono, što će pred svijetom reprezentirati ono snažno židovstvo, dostojne potomke proroka, koji su se otrešli galuskog praha i ponosno uhvatili u kolo sa ostalim prosvjetljenim narodima svijeta.

Držeći pred očima uzvišeni cilji, stvoriti novu židovsku kulturu i ublažiti socijalnu, duševnu i materijalnu bijedu židovskih masa, skinuti lažnu galusku krinku i pokazati svijetu pravu bit židovske psihe, sav idealizam i prostodušnost nasu, poći ćemo da sijemo i zanjemo, graditi ćemo tvornice i dizati škole i bolnice.

Dakle: Sto je praktičnije naše zvanje, to ćemo više moći koristiti u Palestini. Nadošao je evocas, a mi mora da smo spremni! Jedan znak vode, i pitanje nase budućnosti biti će riješeno!

R. S.

Židovska omladino!

Početak ove godine sastadoše se delegati omladinskih društava Jugoslavije u Zagrebu i zaključioše, da se sva žid. omladinska društva organizuju u jedinstven savez. Mandat predradnja, koji je zajedno sa član. akad. društvom "Bar Glorom" u Beču, omladina, koja hoće da sama sa sebe vodi i da sama za to svoje vodstvo vrheme, sastane, da se sporazumno dogovori o svojim potrebama i zahtjevima, o svome savezu, kojem treba da stvori štutu i izabere vodstvo.

Predradnje uznapredovale su u toliko, da nam je moguće, objaviti Vam sljedeće:

Židovski omladinski slet održavaće se

8., 9. i 10. augusta ove godine

u Sarajevu sa programom, u kojem mora da sudjeluje citava židovska omladina Jugoslavije.

Program sleta:

PRVI DAN: Prije podne: Hebrejska diskusija o temi: Hebrejski jezik i njegove mogućnosti u galutu (Jugoslaviji).
Po podne: Predavanje o Palestini uz projekciju slike.
Na večer: Žid. narodni koncert.

DRUGI DAN: Izlet u prirodnu (u slučaju nepogodnog vremena u cijeli dan).
Prije podne: Sportske priredbe na samom mjestu izleta.
Po podne: Predstavljanje hebrejskog kazališnog komada u prirodi (za žid. omladinu).

TREĆI DAN: (u dvorani vijećanja).
Prije podne: 1. Citanje nagrađenog najboljeg predavanja.
2. Program rada saveza (predložu sazivača).

Po podne: 1. Diskusija.
2. Izbori.

Za vrijeme citavog sleta biće održane razne zabavne i sportske priredbe.

Hebrejska diskusija biće vodena na vrlo lakom jeziku i prema tome izvediva je ta najljepša tačka programa, samo ako još danas svaki prične uz marljivo učenje hebrejskog jezika i na posebe pripravi za objavljenu temu: Žid. narodni koncert i sportske priredbe izveće se u najljepšem i zanimljivom obliku.

Program koji smo odabrali, nije sastavljen po običajnoj i kako smo iskušali lošoj shabloni. Elzeysi u obzir i na vrijeme, a ne po nekim slučajevima, da bi se moglo izvesti. Upravo to je ono, što nam treba, da nam ne bude žal za ovim sletom, nego da nam bude zadovoljstvo, što smo ga imali.

Zato omladinski slet mora da bude zanimljiv i poučljiv, a ne samo zabavan i sportski. Zato omladinski slet mora da bude zanimljiv i poučljiv, a ne samo zabavan i sportski.

Program koji smo odabrali, nije sastavljen po običajnoj i kako smo iskušali lošoj shabloni. Elzeysi u obzir i na vrijeme, a ne po nekim slučajevima, da bi se moglo izvesti. Upravo to je ono, što nam treba, da nam ne bude žal za ovim sletom, nego da nam bude zadovoljstvo, što smo ga imali.

Zato omladinski slet mora da bude zanimljiv i poučljiv, a ne samo zabavan i sportski. Zato omladinski slet mora da bude zanimljiv i poučljiv, a ne samo zabavan i sportski.

Zato omladinski slet mora da bude zanimljiv i poučljiv, a ne samo zabavan i sportski. Zato omladinski slet mora da bude zanimljiv i poučljiv, a ne samo zabavan i sportski.

Omladinski list u Beču. Od 1. marta o. g. izlazi u Beču novi omladinski list: Jüdische Jugendblätter. Izdaje ga središnji savez židovske omladine a uređjuje ga G. H. Margulies. Prva dva broja prave izvanredni utisak. Sadržavaju radnje gg. nadrabina dr. Chajesa prof. Freuda, H. Margulies, Adolfa Böhma, Roberta Weissa i dr. Ugodno nas se doimlje, da se napokon obiljni podaci omladinu upoznavati židovstvom. Baveći se kulturnim pitanjima žid. omladine, ne pripada list određenoj partaji. Potrebno bi bilo, da taj list nađe odziva i da se proširi među omladinu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

Poziv! Potpisano društvo sazvalo je dne 17. 6. m. putem Židova sve zagrebačke neorganizovane omladince na povjerljivi sastanak, ne bi li se među istima ipak već jednom počela raditi življe i uspješnije. Pomenuti se sastanak međutim nije mogao održavati poradi nevjerojatno neznatnoga broja prisutnika. Žalosna činjenica, koja tu dolaze u obzir (trgovci, banki i drugi činovnici, zanatlije iz dr.) one post, koji će vlastiti sinovi svojom snagom i vještinom, a ne žid. omladinom, nastići u životu.

odazvaše višem od mekolikine gdje se ovdje zaista radi o nužnoj potrebi, da se i napokon pruži toj omladini mogućnost uzgoja u židovskom narodnom duhu. Ta potreba češće naglašavana po mnogim od tih omladina potakla je potpisano društvo da na određan način radi u djelektu za te omladince. Uvažujući ozbiljnost i mužnost tog pothvata, iste društvo počinjavja svoj prvotni poziv za te omladince uz opomenu, na iste, da je dosta dosadašnjeg njihaja, jer židovski narod slaveće svoje uskućnuće ne trpiti ljepote i nesvesne sinove, koji su tek po imenu Židovi, nego (trži) izvjesne i radine boreci, koji židovstvo ne samo propagiraju, nego zaista proživljavaju.

Sastanak održavat će se u subotu 24. svibnja 1919. u 6 sati po podne u prostorijama židovske škole (Palmoćeva 16). Referenti društva na sastanku su kolege Schwarz i Altmann.

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Žid. nar. akad. društvo "Judeja". Upiti, prijedlozi, prijave itd. za omladinski slet šalju se na adresu: "Judeja" (odbor za omlad. slet) Zagreb (Svenčulište).

Otvaramo štampice lista za omladince "Judeja" (Zagreb) i "Bar Glor" (Beč.)

Vijesnik Povjereništva Židovskog narodnog fonda (Keren kajemet leisrael) za Jugoslaviju.

Svrha je Židovskog narodnog fonda da u Palestini kupuje i otiče zemljište, koje će ostati neotudjivim imatkom židovskog naroda. — Žid. narodni fond utemeljen se na 7. cion. kongresu god. 1901. i posjeduje već oko 18. milijuna franaka. Prihodi neprestano rastu, a iznosili su god. 1918. oko 2.5 mil. franaka.

Adresa za dopise: Petrinjska ulica br. 22 prizemlje. Uredovno vrijeme od 9 do 12 prije podne i od 2 do 5 poslije podne. — Novac se šalje na Banku za trgovinu obrt industriju d. d. Zagreb, za račun Ž. N. F. s naznakom svrhe.

Veliki dar za narodni fond

Posljednjih mjeseci povećavaju se znatno darovi narodnom fondu. Najviše dopriša tome samooporezovanje, velike zaklade kao i razni legati. Sir Alfred Mond, London, uplatio je prvih 5000 funti od svoje zaklade, koja iznosi 25.000 funti, a ima se uplatiti u roku od 5 godina. Neki cionista u Petrogradu položio je za razne svrhe narodnoga fonda 100.000 rubalja, a 50.000 za osobite palestinske svrhe. Ostavštinom M. L. Purjanskog iz Wilne dobio je narodni fond za osnutak Misrahi-kolonije svotu od 17.500 rubalja. Cionista iz Poltave ostavio je testamentom u korist žid. nar. fonda iznos od jednog milijuna rubalja.

Samooporezovanje se sada u pojedinim zemljama mnogo oštrije provodi. U Njemačkoj je određena svota od 100 maraka, a u Njemačkoj Austriji 100 kruna, koju svaki cionista ima godišnje uplatiti. Međutim uplaćene su i mnogo veće svote, na pr. po 10.000 maraka gospodin Ludwig Tockus, Hamburg, i obitelji Ettingen, Leipzig.

Povjereništvo narodnog fonda za Češku zaključilo je slijedeće: Sve priredbe sa ulazninom, kojih čista dobit ne pripada narodnom fondu, moraju ulaznini priračunati 10% poreza, a taj se porez ima bez ikakvog odbitka privesti narodnom fondu.

Vijesti žid. nar. fonda. Povjereništvo narodnog fonda za Njemačku priredilo je prigodnom Pesaha »palestinski tjedan«, u velikom stilu. Preko 60 njemačkih gradova priredilo je taj »palestinski tjedan«. Program istih sastojao se iz pučkih sastanaka, čitanja žid. autora, jevrejskih večeri pjesama, sakupljanjem po kolonizatorima. Akcija je sjajno uspjela i naišla je na silne simpatije ne samo cionističke, nego i ne-cionističke publike. Unišlo je preko 150.000 maraka, mnogo veći od materijalnog, moralni je uspjeh.

Akcija samooporezivanja iznosi u Njemačkoj već do sada 200.000 maraka, koja će se svota do svršetka godine i podvignuti čiti.

U aprilu sazvana je konferencija sviju povjerenika nar. fonda za London. Govornici bili su Ing. S. Kaplansky i dr. B. Epstein. Dr. B. Epstein vratio se nedavno iz Sjedinjenih država i Argentine, gdje je više godina radio na poslu narodnog fonda. Sada je istu poduzeo više mjesecnu turneju po Engleskoj u korist narodnog fonda.

Cvjetni dan na blagdan Ševuota

Poslali smo našim povjerenicima ovaj poziv:

Na 4. i 5. o. m. slavimo blagdan Ševuot. Svakog blagdana treba da se sjetimo naše dužnosti prema našoj domovini, prema našoj braći, treba da se sjetimo narodnog fonda.

Ovog ćemo Ševuota na erev istog blagdana prodati cvijeće po žid. kućama. Svaki povjerenik neka sazove članice djevojačkog društva — u koliko ga ima — a ako ga nema, židovske djevojke dotičnog mjesta, i njihova je dužnost prihvatiti se tog posla. Najzgodnije je, da povjerenik sam nabavi cvijeće ili event., kupi na trošak nar. fonda i razdijeli djevojkama.

Gdje su prilike zgodne mogle bi se taj dan aranžirati cvjetne vrtno zabave. Toga dana ne smije ni u jednoj kući manjkati cvijeće, koje će biti prodavano po našim djevojkama u korist nar. fonda.

Mogle bi se aranžirati i male kitiće za zapucak (Knopfloek) te ukrasiti sa bijeloplavom vrpcom. Sav novac, koji će ući tom akcijom, neka se šalje pod oznakom »Utržak evijetnog dana za Nahlu«.

Uprava žid. nar. fonda za Jugoslaviju.

Jugoslavenska kolonija u Palestini.

U početku prevrata tražila je država od svakog gradanina, da doprinese stanovitu svotu kao državni porez. Tom prilikom tražila je uprava narodnog fonda za Jugoslaviju, da se svaki nacionalni Židov opozreduje sa isto tolikom svotom u korist »nove Palestine«. Novac, koji je unišao i koji će još u tu svrhu pridozajiti, upotrijebit će se za osnutak jugoslavenske kolonije u Palestini.

Prihodi narodnog fonda u martu 1919.

U martu unišlo je u svima zemljama 655.602 franka. Od toga doprinješe, kako slijedi: Rusija 505.219 rubalja, Engleska 6106 funti, Poljska M. 193.340, Njemačka M. 99.485, sjeverna Amerika 3243 dolara, Bjeloruska M. 20.534, Jugoslavija 33.775 K, Holandija Fl. 1931, Austrija K 16.563, Švajcarska Fr. 2925, Belgija Fr. 2500, Palestina P. 62.717, Norveška K 1003, Egipat P. 186, Švedska K 351, Litavska M. 613, Francuska Fr. 319, Australija 9 funti.

WALLY MÜNZ
KARL WAGNER
Đakovo.
Zaručeni.

RUŽICA LÖWY
ŠANDOR FEIN
ZARUČENI
Rijeka. u svibnju 1919. Đakovo.

TEREZIJA REICH
JOSIP REICH
Vinkovci. Mjeseca svibnja. Brod.

Vunene i pamučne tkanine
na veliko kod tvrtke
RAFAEL BOSSI, RIJEKA
Via Rainer 9.

Advokat Dr. ŽIGA BRAUM
: - : U MITROVICI : - :
Započeo je opet svoju advokaturu.

Advokat
Dr. Albert Städtler
u Osijeku
započeo je opet svoju advokaturu.

GRADJEVNA LIMARIJA
ŠANDOR KOHN
BROD na SAVI. Telefon 125.
Preporuča svoj uređen posao limarske i vodovodne struke. Obavlja instalacije i popravke svake vrsti. Izrađuje žljebove za krovove, pokriva crkvene tornjeve i tavanske prozore. Instalira kupaoone, amivaonike i kiosete.
Drži na skladištu kompletne uređaje za kupaoone. Prodaje limarsku robu na veliko i malo, karbitne svjetilke, karbit i žigove.
Preuzima u cijeloj novoj državi S. H. S. poslove uz solidne i umjerene cijene.

Židovsko nacionalno društvo pozdravlja u Derwentu osjeća se obvezanim, da se najljepše zahvali svim onim osobama, koje su bile prisutne na našoj zabavi dne 3. maja o. g. Ugodna nam je dužnost, da se sjetimo u prvou redu g. nadzornika S. Daena, koji je sam zabavu ukupodio, a ostadosmo ne manje počaseni prisutnošću gosp. dra. Spiegela i te ostalih gostiju iz Slav. i Bos. Broda. Nemoguće nam je, da svoj gospodi sudionicima i prilagacima pominence zahvalimo na trudu i zauzetosti, ali svi neka budu uvjereni, da smo im bili njihovom čvrstom voljom, da nam zabavu uveličaju i da prinesu uspjehu.
Odbor žid. nac. društva.

**Umjetničko nakladni
zavod**

Vlastita konfekcija
papira i
ivornica
listovnih omota

Cijenici hadava!

Radimo
sloboda

**Veletrovinna papira,
pisaćeg pribora i
razglednica**

Zagreb, Merkur, Ilica 31

Brzofavi: Papmerkur. Telefon 17-95

Hrv. sveopća kreditna banka

dioničarsko društvo

u **ZAGREBU**, Ilica 25, i podružnica u **Karlovcu**

Uloške

preuzimje uz najpovoljnije ukamaćenje na uložne knjižice ii na tekući račun, te ih bez obzira na postojeće ii buduće ustanove moratorija ispaćuje.

Svi u bankovnu struku zasjecajući poslovi obavljaju se najkulantnije.

Posebno odijelenje za prodaju sladora

Zagreb, tel. br. 621, 7371 1590.

Karlovac, telefon br. 79

PAZI I DOBRO ČITAJ !!!

Tko želi sačuvati svoje zdravlje neka puši samo cigaretni papir

„GOLUB“

jer je „Golub“ najbolji papir sadašnjosti i jedini domaći proizvod.

Proizvod je „Prve hrv. tvornice cigaretnog papira“ Zagreb, koja tvornica zaposluje redovito 200 domaćih radnika.

Dobije se u svakoj trafici.

**Banka za trgovinu
obrt i industriju**

dioničarsko društvo

Jelačićev trg 4. - **ZAGREB** - Jelačićev trg 4

Podružnice: Koprivnica, Ruma.

Dionička glavnica K 5,000.000 — Pričuve K 2,000.000 —

PRIMA

štedne uloške na knjižice i u tekućem računu do daljnjega sa

4% čistih

KUPUJE I PRODAJE

vrijednosne papire, srećke svake vrsti, devize, strani zlatni i srebrni novac.

PROVADJA BURZOVNE NALOGE.

FINANSIRA

industrijalna i trg. poduzeća.

ESKONTIRA

mjenice, doznačnice, čekove, odreske i žrijebane vrijednosne papire, daje predumove na vrijednosne papire, kao dionice, rente, srećke i t. d. nadalje na otvorene knjižne tražbine uz povoljne uvjete,

Prodaje promese za sva vućenja, izdaje kreditna pisma i čekove na sva tū- i inozemna mjesta, osigurava srećke proti gubitku na tečaju.